

Granskningsrapport

**ÖVERSIKTLIG GRANSKNING AV GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING
OCH BALANSKRAVET I DELÅRSRAPPORT 2023
ANEBY KOMMUN**

Kommunrevisionen Höglandet
| Aneby, Eksjö, Ydre, Höglandsförbundet |

Diarienummer: 2023/6
Datum: 2023-10-19
Handläggare: Jens Eriksson
Organisation: Revisionskontoret, Aneby kommunrevision

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	1
1.1	Uttalande vid granskning av måluppfyllelse, delårsrapport	1
1.2	Uttalande vid granskning av efterlevnad av balanskravet, delårsrapport	2
2.	Bakgrund	2
3.	Syfte och revisionsfrågor	3
4.	Avgränsning.....	3
5.	Revisionskriterier	3
6.	Metod.....	4
7.	Resultat av granskningen	4
7.1	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning.....	4
7.2.1	Finansiella mål.....	5
7.2.1	Verksamhetsmål.....	6
7.3	Balanskravet	7

1. Sammanfattning

På uppdrag av kommunens revisorer har Kommunrevisionen Höglandet utfört en översiktlig granskning av huruvida Aneby Kommun har uppfyllt målen och riktlinjerna för god ekonomisk hushållning samt efterlevt balanskravet, så som dessa presenteras i delårsrapporten per 31 augusti 2023.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat.

Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Kommunrevisionen Höglandets uppdrag är att granska måloppfyllelse och balanskravet i delårsrapporten för att ge revisorerna tillräckligt underlag för sin bedömning.

1.1 Uttalande vid granskning av måloppfyllelse, delårsrapport

Enligt bestämmelser i kommunallagen ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Det åligger revisorerna att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

Baserat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Verksamhetsmål

Styrelsen har i sin rapportering kring verksamhetsmålen bedömt att tre av åtta styrtal uppnås vid delårsrapporteringen. Utifrån denna bedömning drar styrelsen slutsatsen att god ekonomisk hushållning, ur ett verksamhetsmässigt perspektiv, sannolikt inte kommer att uppnås för helåret. Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning. Det innebär att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budgeten för 2023.

1.2 Uttalande vid granskning av efterlevnad av balanskravet, delårsrapport

Balanskravet

Vi konstaterar, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet inte kommer att uppfyllas. Vi ser ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär. Vi bedömer att det finns behov av åtgärder för att säkerställa att verksamheten kan bedrivas inom tilldelade ekonomiska ramar och en plan för hur reglering av det negativa balanskravsresultatet ska genomföras.

2. Bakgrund

Enligt kommunallagen (KL) och lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) är kommunens revisorer skyldiga att årligen granska all verksamhet inom styrelse, nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden. Av 11 kap. 16§ KL framgår att fullmäktige ska behandla minst en delårsrapport som upprättats enligt 13 kap. 1§ LKBR. Revisorerna ska bedöma om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen tillräcklig. De ska även bedöma om resultaten i den delårsrapport som behandlats i fullmäktige är förenliga med de mål fullmäktige beslutat, 12 kap. 2§ KL. Uttalandet om detta avges i revisorernas skriftliga bedömning av delårsrapporten, vilken ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av densamma.

Delårsrapporten ska enligt 13 kap LKBR innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. Enligt Rådet för kommunal redovisnings (RKR) *rekommendation 17 delårsrapport* behöver delårsrapporten inte innehålla en fullständig förvaltningsberättelse, utan bara en förenklad förvaltningsberättelse. Den förenklade förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om:

- Kommunens och kommunkoncernens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning.
- En bedömning om balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.

Omfattning av målen och riktlinjerna regleras inte i lag, utan bestäms av fullmäktige i den enskilda kommunen.

Standard för kommunal räkenskapsrevision (KISA), som tagits fram av branschorganisationerna, täcker inte granskning av dessa specifika aspekter. Därför måste en separat granskning beställas för dessa delar vilket utförs av Kommunrevisionen Högländet.

Denna granskning ingår i revisionsplanen för år 2023.

Revisionsobjektet för denna granskning är styrelsen som är ansvarig för delårsrapportens upprättande. Vår roll som granskare är att utföra granskningen i enlighet med god revisionssed och att ge revisorerna det underlag de behöver för att kunna göra en heltäckande bedömning.

3. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- Kommunen har uppfyllt målen och riktlinjerna för god ekonomisk hushållning i enlighet med de mål och riktlinjer som fastställts av kommunfullmäktige.
- Kommunens efterlevnad av balanskravet, baserat på de finansiella uppgifter som framgår av delårsrapporten per 31 augusti 2023.

4. Avgränsning

Vår granskning omfattar delårsrapporten per 2023-08-31.

Granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR och Skyrev. Det innebär att vi planerat och genomfört en översiktlig granskning. En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, tex förskingring.

Den granskade delårsrapporten fastställdes av kommunstyrelsen 2023-10-16 och fullmäktige behandlar delårsrapporten 2023-10-30.

5. Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer:

- Kommunallag (2017:725) (KL)
- Lag (2019:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

6. Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Översiktlig analys av delårsrapportens förvaltningsberättelse i analysen ingår: fullmäktiges mål och/eller uppdrag i årsbudget och avrapportering av målfyllelse och /eller fullmäktiges särskilda uppdrag i delårsrapport.
- Efterlever balanskravet.

Rapporten är faktakontrollerad av kommunens ekonomichef.

7. Resultat av granskningen

7.1 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Aneby kommun har antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Ur ett finansiellt perspektiv innebär detta att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service, omsorg och tjänster som den konsumerar. Ur ett verksamhetsperspektiv innebär det att kommunen ska ha förmågan att driva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

Enligt riktlinjerna, för att uppnå god ekonomisk hushållning krävs att:

- Samtliga finansiella mål har uppnåtts under räkenskapsåret.
- En övervägande del av verksamhetsmålen har uppfyllts under året eller utvecklats i en positiv riktning i förhållande till målformuleringen.

Aneby kommuns strategiska mål och uppdrag framgår av det kommunövergripande styrkortet, som omfattar fem perspektiv: medborgare/brukare/kunder, ekonomi, medarbetare, utveckling och samhälle. För 2023 består detta styrkort av 12 styrtal, och det är dessa övergripande styrtal som utvärderas i relation till god ekonomisk hushållning.

Kommunstyrelsen samlade bedömning är att god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv förväntas uppnås 2023 trots att det finns en underliggande negativ trend vad gäller det ekonomiska läget. Ur ett verksamhetsmässigt perspektiv bedömer kommunstyrelsen att det kan bli svårt att uppnå de uppsatta målen.

Kommentar

Vi noterar att kommunstyrelsen har gjort en sammantagen bedömning av god ekonomisk hushållning.

7.2.1 Finansiella mål

Tabell redovisning av finansiella mål

Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommunstyrelsens kommentar	Revisionens kommentar
Årets resultat som andel av skatt och generella bidrag i %, genomsnitt under de senaste 10 åren.	2%	2,7%	Trots en negativ prognos som ger -1,3% för året, visar genomsnittet på 10 år att målet nås.	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.
Soliditeten (inklusive ansvarsförbindelse) i procent, genomsnitt under de senaste tre åren.	11%	15 %	Resultatet från 2022 bidrar till den förbättrade soliditeten.	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.
Självfinansieringsgrad av investeringar i procent, genomsnitt under de tre senaste åren.	100%	176%	Tack vare hög självfinansieringsgrad för 2021–2022 nås målet. För 2023 visar prognosen på 48 procent i självfinansieringsgrad.	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.
Låneskuld som andel av skatter och bidrag i procent, genomsnitt under de senaste tre åren.	35%	27%	Låneskulden som andel har minskat tack vare amorteringar som gjordes under 2022.	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.

I delårsrapporten redovisar kommunen samtliga finansiella mål och styrtal som fullmäktige fastställt. De finansiella målen mäts genom fyra styrtal. Av redovisningen framgår att samtliga styrtal uppnås i samband med delårsrapporten. Kommunstyrelsen prognostiserar även att styrtalen kommer att uppnås vid årets slut.

Kommentar

Aneby kommun förväntas uppnå sina finansiella mål för 2023, trots en underliggande negativ trend i det ekonomiska läget. Med en prognos som visar ett negativt resultat om -6,2 mnkr, som är 18,1 mnkr sämre än budgeterat, har konjunkturförsämringar och ett lägre invånarantal än förväntat påverkat intäkterna från skatter och bidrag. Samtidigt har kommunens nettokostnader ökat mer än skatter och bidrag. Denna kostnadsökning kan delvis hänföras till stigande pensionskostnader, påverkade av inflation och ett nytt pensionsavtal, samt ökade kostnader för externa placeringar. Det bör noteras att pensionskostnaderna förväntas öka ytterligare under 2024.

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen.

7.2.1 Verksamhetsmål

Tabell redovisning verksamhetsmål

Medborgare, brukare & kunder	Målvärde	Utfall	Kommunstyrelsen kommentar	Revisionens kommentar
Styrtal 1: Jag trivs med de tjänster och den service som erbjuds från Aneby kommun	3,5	3,43	Målet är delvis uppnått. (Försämring)	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.
Styrtal 2: Jag känner mig delaktig i utformningen av de tjänster som jag erhåller från Aneby kommun.	3	4,31	Målet är uppnått	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.
Medarbetare	Målvärde	Utfall	Kommentar	Revisionens kommentar
Styrtal 3: Hållbart medarbetarengagemang (HME)	82	81,7	Avser HME-värdet från medarbetarenkäten 2023. Delvis uppnått. (försämrat)	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.
Styrtal4: Sjukfrånvaron i procent, totalt inkl kort som långtidsfrånvaro	5,9%	7,12%	Utfallet avser perioden januari till juli 2023. Målet är inte uppnått	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.
Utveckling	Målvärde	Utfall	Kommentar	Revisionens kommentar
Styrtal 5: Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor i procent.	85 %	82%	Målet är delvis uppnått. (försämrat)	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.
Styrtal 6: Måltidssvinn, gram per ätande.	25	37	Målet är inte uppnått	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.
Samhälle	Målvärde	Utfall	Kommentar	Revisionens kommentar
Styrtal 7: Aneby kommuns ranking som företagskommun enligt svenskt näringsliv, anges som planering av 290 kommuner.	73	72	Målet är uppnått (försämring med 34 placeringar)	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.
Styrtal 8: Vuxna biståndsmottagare med ekonomiskt bistånd, antal i snitt per månad.	94	73	Målet är uppnått i delårsrapporten. (Snitt för perioden jan-juli 2023)	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.

I delårsrapporten redovisar kommunen samtliga verksamhetsmål och styrtal som fullmäktige fastställt. Verksamhetsmålen mäts genom åtta styrtal. Av redovisningen framgår att tre styrtal uppnår måluppfyllelsen i delårsrapporten, tre uppnår delvis målet och två uppnår inte målet. Sammantaget prognostiserar kommunstyrelsen att det kan bli svårt att uppnå god ekonomisk hushållning avseende verksamhetsmålen i enlighet med riktlinjerna.

Kommentar

Utifrån vår översiktliga granskning av delårsrapporten och med hänsyn till kommunstyrelsens rapportering kan vi konstatera att tre av åtta styrtal uppnås vid delårsrapporteringen. Den sammantagna bedömningen pekar mot att förväntningarna på god ekonomisk hushållning för verksamheten sannolikt inte kommer att uppnås för 2023. Baserat på vår granskning har vi inte funnit något som ger anledning att tro att styrelsens bedömning inte skulle vara rättvisande. Följaktligen drar vi slutsatsen att det rapporterade resultatet inte är förenligt med de verksamhetsmål som fastställts av fullmäktige i budgeten för 2023.

7.3 Balanskravet

En kommun ska enligt kommunallagen göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen. Från och med 2013 har kommuner och kommunalförbund möjlighet att använda sig av reglerna om resultatutjämningsreserv, RUR. Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. RUR är frivillig att tillämpa, de kommuner och regioner som tänker göra det måste besluta om hur reserven ska hanteras. Detta ska framgå av de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige ska besluta om.

Kommentar

Vi konstaterar, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet inte kommer att uppfyllas. Vi ser ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär.

I vår bedömning har vi beaktat den information som framgår av delårsrapporten. Där redovisar kommunen en prognos på årets resultat efter balanskravsjusteringar till -6,7 mnkr. Det bör noteras att Aneby kommun torde ha möjlighet att använda sin resultatutjämningsreserv (RUR), som för närvarande uppgår till 30 mnkr, för att balansera det negativa resultatet. Kommunfullmäktige kommer att fatta beslut om eventuell användning av RUR vid årsbokslutet som en åtgärd för att hantera det negativa resultatet.

Aneby 2023-10-19

Kommunrevisionen Högländet

Jens Eriksson
Revisionschef

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Jens Eriksson

Datum: 2023-10-23 13:25

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

3A7190A906E30CC68117960EB8F9E94B25925A0F5AC6235E72DB6C31E232F01E